

ZAPOMENUTÝ EXPERIMENT

1

„Testudo“ zastavilo před závorou. Byla spuštěná a zvolna nad ní blikala rudá lampa. Kolem se na obě strany táhly děrované mříže kovového plotu a mizely ve tmě.

„Biologická stanice,“ řekl Orlov tlumeně. „Pojďme ven.“

Polesov vypnul motor. Když vylezli, lampa nad závorou zhasla a náhle se dutě rozburácela siréna. Ivan Ivanovič se nadechl z plných plic, protáhl si nohy a řekl:

„Za chvíli sem někdo přiběhne a začne nás přesvědčovat, ať zbytečně neriskujeme životy a zdraví. Proč jsme tady vůbec zastavovali?“

Asi třicet metrů napravo od silnice se v teplém šeru bělaly stěny starých chat. Vedla k nim úzká pěšinka, vinoucí se plevelem. Jedno z oken se rozsvítilo, s klapnutím se otevřelo a pak se kdosi chraplavým hlasem zeptal:

„Dovezls prokain?“ A potom hlas, aniž by čekal na odpověď, hašteřivě dodal: „Kolikrát ti mám povídat, ať parkuješ dál a nebudíš lidi?!“

Okno se znovu zabouchlo a zavládlo ticho.

„Hm...!“ zahučel Ivan Ivanovič. „Vezeš nějaký prokain, Orlove?“

Vedle chaty se objevila tmavá silueta a stále tentýž hlas zavolal: „Valentine!“

„Vypadá to, že si nás s někým plete,“ řekl Ivan Ivanovič. „Tak co teda, odpočineme si? A co radši přece jenom jet dál?“

„Ne,“ řekl Polesov.

„Ale proč ne?“

Na pěšince zašelestil plevel a mezi kmeny borovic se rozkomiňal plamínek cigarety, který opisoval složité křivky a trousil kolem sebe chvosty hasnoucích jisker.

„Nejprve průzkum,“ řekl Polesov.

Muž s cigaretou se konečně prodral plevem a vyšel na silnici.

„Zatracené kopřivy!“ zahartusil. „Dovezls prokain, Valentin? A kdo je to s tebou?“

„No víte...,“ opáčil Ivan Ivanovič shovívavě.

„K čertu! To není Valentin?“ podivil se muž s cigaretou. „A kde je Valentin?“

„Nemám tušení,“ řekl Ivan Ivanovič. „Jsme z ÚNM.“

„Z... Aha,“ pronesl neznámý. „Moc mě těší. Odpusťte mi tohle moje,“ stydlivě si přitáhl k tělu župan, „negližé. Jsem vedoucí stanice Kruglis,“ představil se. „Myslel jsem, že to přijel Valentin. Takže vy jste tedy geologové?“

„Ne, nejsme geologové,“ opravil jej Orlov jemně. „Jsme z Ústavu neklasických mechanik. Jsme fyzikové.“

„Fyzikové?“ Biolog odhodil cigaretu. „Promiňte, ale... Takže fyzikové? Tak to potom asi máte namířeno do epicentra?“

Biolog se zadíval na obrovskou černou masu „testuda“ a pak obešel Orlova, přistoupil ke stroji a poplácal ho po pancíři.

„K čertu!“ řekl s obdivem a závistí v hlase. „Tank s nejvyšším stupněm zabezpečení, mám pravdu? U ďasa... Vy fyzikové máte ale kliku. Kdežto já se tady už druhý rok marně snažím získat povolení k hloubkovému průzkumu. A přitom bych ho potřeboval jako sůl, takový průzkum. Chtěl bych tam... Poslyšte, přátelé,“ pronesl sklíčeně. „Vezměte mě s sebou. Koneckonců, co by vám to udělalo?“

„Ne,“ odpověděl Polesov okamžitě.

„Na to nemáme právo,“ řekl Orlov jemně. „Je nám moc líto...“

„Rozumím,“ zabručel biolog a povzdechl si. „Ano, dostal jsem zprávu, že dorazíte. Jenom jsem vás nečekal tak brzy.“

„Až do Lanthanidu nás hodili letecky,“ vysvětlil Orlov.

Zavládlo hluboké ospalé ticho, v němž se noční tma zdála ještě černější. Potom se opodál ozvalo několikeré zahoukání, teskné a zvláštní. Kdesi v korunách stromů se utrhla těžká šiška, se zašramocením zavadila o husté větve a dunivě dopadla na zem.

„Výr,“ řekl biolog.

„Neznělo to jako výr,“ zapochyboval Polesov.

Biolog si odfrkl.

„Chlapče,“ řekl, „slyšel jste někdy houkat výra?“

„Nejednou.“

„A slyšel jste někdy houkat výra z *druhé strany*?“

„Jak to myslíte?“

„No, zpoza kordonu, zpoza závory... z druhé strany?“

„To... nevím,“ řekl Polesov nejistě.

„Chlapče,“ zopakoval biolog.

Všichni opět zmlkli a ze tmy dolehlo další zahoukání podivného výra.

„Proč tady pořád ještě stojíme?“ Biolog se plácl dlaní do čela.

„Ráno je daleko. Pojd'te, najdu vám místo k přespání.“

„Ale možná bychom přece jen...,“ začal Ivan Ivanovič.

„Ne, nejprve průzkum,“ přerušil ho Polesov. „Myslím, že tam vpředu musí být hodně špatná cesta...“

„Na druhé straně není vůbec žádná cesta,“ poznamenal biolog.

„... a nemáme tušení, co nás tam čeká,“ pokračoval Polesov. „Vypustím kyberzvědy na noční obhlídku. Shromáždí potřebná data a my pak ráno vyrazíme.“

„Správně,“ řekl biolog. „Tak tomu já říkám seriózní přístup.“

Polesov vlezl do tanku a zapnul reflektory. Okolní tma jejich oslnivým světlem zhoustla, ale o to jasněji zaplály bílé pruhy na žerdi závory a zajiskřilo kovové mřížový plotu. Boční poklop tanku se nehlučně otevřel. Zazněl jemný klapot a do pruhu světla na silnici vyskočily legrační stříbřité postavičky na tenkých nožkách, připomínající obrovské kobylky. Několik vteřin stály nehybně a pak znenadání prudce vyrazily kupředu, podběhly závoru a zmizely ve vysoké trávě na její druhé straně.

„To byli kyberzvědové?“ zeptal se biolog s úctou v hlase.

„Úžasné stroje, není-liž pravda?“ řekl Orlov. „Petře Vladimiroviči!“ zavolal tlumeně. „My už půjdeme. Dožeňte nás.“

„Dobrá,“ ozval se z tanku Polesov.

V biologově chatě byly celkem tři pokoje. Biolog ze sebe shodil župan, natáhl si kalhoty a svetr a odebral se do kuchyně. Orlov a Ivan Ivanovič se uvelebili na pohovce. Ivan Ivanovič začal okamžitě klimbat.

„Takže vy tedy máte namířeno do epicentra...“ řekl biolog z kuchyně. „No, není divu. V epicentru je k vidění ledasco. Obzvláště teď. Mimochodem, máte aspoň nějakou představu, co se tam v epicentru vlastně děje?“

„Hodně neurčitou,“ přiznal Orlov. „Něco nám sice vykládali letci, ale žádný z nich se k těm místům doopravdy nepřiblížil...“

„Já to viděl na vlastní oči. Výrony... No dobrá, ty výrony vidělo dost lidí. Ale zato blesky, co vystřelují ze země k obloze, modrou mlhu... Slyšeli jste o modré mlze?“

„Slyšeli,“ řekl Orlov.

Ivan Ivanovič otevřel jedno oko.

„Já ji viděl dvakrát, z vrtulníku,“ prohlásil Kruglis. „Před měsícem, ještě před havárií Galatey. Ta mlha vzniká v epicentru nebo někde v oblasti epicentra, v podobě širokého prstence se

pomalu rozlézá po okolí a mizí zhruba sto kilometrů od kordonu. Co to může být, páni fyzikové?”

„To nevím, pane Kruglisi.“

„V tom případě to tedy neví nikdo. A my biologové už vůbec ne. Jisté je jen to, že tady dochází k něčemu naprosto neobyčejnému. Osmáctyřicet roků po výbuchu! Úroveň radiace už desetinásobně klesla, dokonce i ta adheziva, kterými se tenkrát spoutal radioaktivní prach, se stačila dočista rozložit, a najednou bác ho! (Ivan Ivanovič otevřel druhé oko.) Začínají se objevovat jakési výrony, požáry, k čertu a u ďasa...” Biolog se odmlčel a chvíli rachotil s nádobím; zároveň se ozvalo příjemné pískání konvice s vroucí vodou. „Pravda, k požárům už teď nedochází. Všechno, co mohlo shořet, nejspíš shořelo. Ale ty výrony... K tomu prvnímu došlo před čtyřmi měsíci, začátkem května. K druhému v červnu. A teď už se opakují pomalu týden co týden. Výrony, zjevně mimořádně mocné a doprovázené bílou a modrou září. Jen si to představte...”

Biolog stanul ve dveřích s tákem v rukou.

„Jen si to představte,” zopakoval a přitom hbitě pokládal talíře a sklenice na stůl. „Od kordonu k epicentru je to dvě stě kilometrů, a stejně to vypadá, jako by plápolala půlka nebe... Dobrou chuť...! A hned po výronu se začíná šířit modrá mlha.“

„Ano, o tom jsme slyšeli,” řekl Orlov.

Biolog znovu zamířil do kuchyně, ale ve dveřích se zastavil.

„Víte, že k poslednímu výronu došlo včera v noci?” zeptal se.

„Ano, díky za upozornění,” řekl Orlov.

„Někdo s tím přece začít musí...!” zavrčel Ivan Ivanovič. „Poslyšte, a kde je vlastně Polesov?”

Biolog pokrčil rameny, zmizel v kuchyni a vrátil se s bublající konvicí.

„Pojďte si dát čaj,” řekl. „Nastavte sklenice.“

Ivan Ivanovič už dopíjel druhou sklenici, když se dveře otevřely a do místnosti vstoupil Polesov. Byl hodně bledý a držel se za pravou tvář.

„Co je vám, Petře Vladimiroviči?“ zeptal se Orlov.

„Něco mě bodlo,“ řekl Polesov.

„Že by komár?“

„Nejspíš.“ Polesov zlostně vycenil zuby. „Až na to, že ten komár musel mít místo sosáku kulomet.“

„Tak to vám snadno vysvětlím,“ řekl biolog. „Byl to komár z druhé strany. Posadte se a dejte si čaj.“

„A co to huláká ve škarpách? Myslel jsem, že se tam snad někdo topí.“

„Žáby,“ vysvětlil biolog. „Taky z druhé strany.“

Ivan Ivanovič s klapnutím postavil sklenici na podtácek, otřel si zrudlý obličej a zeptal se: „Mutace?“

„Mutace,“ potvrdil biolog. „Máme tu hotovou přírodní rezervaci všelijakých mutací. Výbuch i následné období se zvýšenou radiací se na živočiších v zóně podepsaly příšerným způsobem. Chápete? Ihned po výbuchu zónu oplotili, a tak se zvířata nestačila rozutěct. První generace už vymřela a všechny ostatní jsou znetvořené. Pozorujeme je už osmým rokem – občas je chytáme a občas líčíme fotopasti. Škoda jen, že máme zakázáno chodit na druhou stranu dál než pět kilometrů... Jeden kolega to přece jenom riskl. Přinesl fotografie a vzorky... a potom z toho malinko ochořel. Pěkně jsme to tenkrát slízli.“

Orlov si zapálil cigaretu.

„Však brzy sami uvidíte, co se tam děje. Zrodily se úplně nové formy života, podivné a pozoruhodné. Přece jen se nám tu povedlo nashromáždit celkem dost materiálů. Mnohé druhy jednoduše vymřely. Tak třeba z medvědů nezbyl ani jediný. Další druhy se přizpůsobují, i když nevím, zda je tady tento

termín vůbec na místě. Přesnější by bylo říct, že mutují do podob uzpůsobených k přežití v podmínkách zvýšené radiace. Ale víte...”

„A jak reagují na to všechno?“ zeptal se Ivan Ivanovič. „Na ty výrony, no a tak dál?“

„Reagují mizerně,“ opáčil biolog chmurně. „Pěkně mizerně. Obávám se, že té naší rezervaci odzvonilo. Dřív se zvířata přibližovala k plotu jen vzácně a ta velká jsme skoro ani nevidali. Ovšem minulý měsíc si to stovky těch ďábelských zrůd za bílého dne zamířily rovnou proti naší závoře. Nic pro slabé povahy, to vám teda povím. Pár kusů jsme chytili a zbytek jsme zahnali raketami. Netuším, před čím se zvířata snažila prchnout – jestli před výrony, před modrou mlhou, nebo před něčím jiným... Podle mě před modrou mlhou. Myslím, že nakonec všechna vymřou. A komárů nám tady v posledních měsících pěkně přibývalo. I ptáků. A žab. Tak třeba ten výr, co jste ho slyšeli...” Rozmáčkl nedopalek v popelníku a nečekaně dodal: „Takže tam na sebe dávejte pozor.“

„To nic,“ řekl Polesov. „Koneckonců máme tank s nejvyšším stupněm zabezpečení.“

Biolog se pozorně zadíval na jeho opuchlou tvář a řekl:

„Víte co? Já vám radši píchnu jednu takovou malou injekci. Pro všechny případy...”

Polesov chvíli váhal, ale pak se podíval na Orlova a zvedl se.

„Tak dobrá,“ zamumlal.

2

Ráno Orlova probudil příšerný řev, který zaburácel kdesi docela blizoučko. Orlov odhodil deku a přistoupil k oknu. U sousední chaty stál vedoucí stanice Kruglis a spolu s ním neznámý muž v bílém plášti. Kruglis kouřil a vraštil čelo, zatímco muž v bílém plášti mu cosi vykládal a u toho rozhazoval rukama.

Ráno bylo slunečné. Mezi kmeny borovic se v narůžovělém oparu černala hranatá masa „testuda“. Kolem tanku pobíhal Polesov, který měl evidentně napilno. Zvědové se už museli vrátit, pomyslel si Orlov. Opatrně zasunul lůžko do výklenku ve zdi, osprchoval se a s chutí se nasnídal: Vypil dvě sklenice silného čaje a snědl dva plátky šunky. Šunka byla výtečná – odtučněná, narůžovělá jako ranní mlha a stejně jemná.

Na zápraží se Orlov málem srazil s Ivanem Ivanovičem.

„Dobré ráno,“ přivítal ho Ivan Ivanovič. „Zrovna jsem tě šel budit. Zvědové se vrátili.“

„Něco zajímavého?“

Ivan Ivanovič už otevíral ústa, když vtom se za chatou znovu ozval táhlý a dutý řev. Orlov se zachvěl.

„To je divočák,“ řekl Ivan Ivanovič. „Chytili ho na druhé straně.“

„Podle mě to zní spíš jako řev medvěda.“

„Kdepak!“ namítl Ivan Ivanovič. „Jak známo, zdejší medvědi vymřeli.“

„No nic,“ řekl Orlov. „To je jedno. Tak s čím se tedy vrátili zvědové?“

„S něčím nečekaným, už zase... No, radši pojďme za Polesovem.“

Vydali se po pěšince. Do nohou je švihal plevel, zmoklý od rosy.

„Mají tu příšerné kopřivy!“ postěžoval si Ivan Ivanovič. „Mrchy jsou to, a ne kopřivy!“

Polesov stál opřený o pancíř tanku a roztržitě otáčel v prstech úzký pás kinofilmu. Pravou tvář měl znatelně naducanější než levou.

„Dobré ráno, Petře Vladimiroviči,“ řekl Orlov.

„Dobré ráno, pane Orlove,“ odpověděl Polesov a opatrně se dotkl opuchlé tváře.

„Bolí?“

Polesov si povzdechl a řekl: „Kybeři se vrátili. Prostudoval jsem jejich data a vůbec se mi nelíbí.“

„Není tam žádná cesta?“

„To nevím...“ Polesov se znovu dotkl své tváře. „Děje se tu něco divného. Tady...“ A podal Orlovovi kinofilm.

Byl úplně černý.

„Je ozářený?“ zeptal se Orlov.

„Ano, ozářený. Od začátku až do konce. Jako kdyby od včerejšího večera ležel někde v reaktoru. Nechápu, jak se to mohlo stát. Nejvyšší hodnota radiace, naměřená zvědy, byla asi patnáct rentgenů za hodinu. To je skoro nic. Ale ještě divnější je, že se kybeři z nějakého důvodu nedostali až k epicentru.“

„Nedostali?“

„Vrátili se, aniž splnili úkol. Urazili všehovšudy sto dvacet kilometrů a pak se vrátili, jako by dostali příkaz ‚zpět‘. Nebo se polekali. Upřímně řečeno, nemám z toho ani trochu dobrý pocit.“

Všichni nějaký čas mlčeli a dívali se na závoru. Cesta za ní ještě pokračovala, ale její betonové panely byly popraskané

a hustě prorostlé obřími lopuchy. Nedaleko od závory vyčníval mezi lopuchy velký červený květ, nad nímž poletoval bělokřídlý motýl. O kus dál se nad cestou nakláněla uschlá osika s holými roztaženými větvemi, kterými se zapletla do korun okolních stromů, což jí bránilo v pádu.

„Takže data tedy nemáme prakticky žádná,“ pronesl Orlov zamyšleně.

Polesov svinul kinofilm a strčil si ho do kapsy kombinézy.

„Mohl bych zvědy vyslat ještě jednou,“ navrhl.

„Ne, už takhle jsme ztratili spoustu času,“ řekl Ivan Ivanovič a podíval se na Orlova. „Radši se konečně hněme z místa. A pak se uvidí.“

„Můžeme zvědy vyslat cestou.“ Polesov se rovněž podíval na Orlova.

„Dobrá,“ souhlasil Orlov. „No tak se tedy hněme. Petře Vladimiroviči, zaběhněte prosím k biologům a vzkazte jim, že odjíždíme. A poděkujte jim za nás za všechny.“

„Rozkaz, pane Orlove.“

Polesov zamířil k chatám a o minutu později se vrátil v doprovodu Kruglise.

„Odjíždíme,“ oznámil mu Orlov. „Moc děkujeme za přístřeší.“

„Prosím,“ řekl biolog pomalu. „Šťastnou cestu.“

„Díky. Měli jsme se u vás báječně. Jako v lázních.“

Zpoza stromů se znovu ozval divočákův medvědí řev.

„A ještě jednou promiňte,“ dodal Orlov, „ale my vás s sebou vážně nemůžeme vzít. Nesmíme, nemáme na to povolení.“

„Rozumím.“ Biolog se ušklíbl. „I když je to samozřejmě škoda... Ale to nic, však ona jednou přijde řada i na nás.“

„Nejspíš vás tam pošlou, jakmile se vrátíme my.“

„Ano, to je možné. Tak dobře dojeďte. A hodně štěstí.“

„Díky,“ zopakoval Orlov a potřásl si s biologem rukou.

„Na shledanou a díky,“ řekl Polesov. „Zkusím pro vás chytit nějakého výra.“

Vlezli do tanku a poklop se za nimi zabouchl. Biolog jim zamával a ustoupil ke krajnici. Automatická závora se pomalu zvedla. Těžký stroj se zachvěl, zahučel a rozjel se. V plevelu za ním zůstávala dvojice širokých brázd. Biolog tank vyprovázel pohledem. Když stroj míjel nachýlenou osiku, zavadil o její kmen. Strom praskl, zlomil se v půli a s dutým zaduněním se skácel doprostřed průseku, který kdysi býval silnicí.

3

„Testudo“ stálo silně nakloněné, tiché a zcela nehybné. Po šestnácti hodinách ustavičného hluku a šíleného natřásání působily ticho a nehybnost jako nějaký přelud, jako něco, co může kdykoli zase pominout. Všichni tři měli stále zatnuté zuby a našponované svaly a všem třem nadále zvonilo v uších. Ani Polesov ani Orlov ani Ivan Ivanovič tomu však nevěnovali pozornost. Mlčky hleděli na přístroje. Přístroje nestydatě lhaly.

Před dvěma hodinami zaslaly navigační stanice Polesovovi jeho přesné souřadnice. „Testudo“ se tehdy nacházelo v úžlabině sedmdesát kilometrů jihovýchodně od epicentra. V nula patnáct se Lanthanid poprvé odmlčel. Spojení se přerušilo. V nula čtyřicet sedm reproduktor Lemingovým hlasem jedinkrát štěkl: „... okamžitě!“ V jednu deset se silně rozpršelo. V jednu osmnáct zhasla obrazovka infračerveného projektoru. Polesov několikrát cvakl spínači a pak zaklel, zapnul reflektory a zabořil čelo do semišové obruby periskopu. V jednu padesát pět se od periskopu zase odlepil, aby se napil, načež se podíval na přístroje, zavrčel a zastavil tank. Přístroje nestydatě lhaly.

Venku byla černá zářijová noc a lilo jako z konve, ovšem ručička hygrometru drze mířila na nulu, zatímco teploměr ukazoval mínus osm. Střelky dozimetru zvesela pobíhaly po celé škále sem a tam, což svědčilo o tom, že radioaktivita půdy pod pásy „testuda“ kolísá velice rychle a ve velice širokém rozmezí. A aby toho nebylo málo, soudě dle údajů manometrů se tank právě nacházel na dně dvacet metrů hlubokého vodojemu.

„Zdá se, že nám malinko haprují přístroje,“ řekl Orlov žoviálně.

Nikdo nezareagoval.

„Musí to být kvůli nějakým vnějším vlivům...“

„To by mě tedy zajímalo jakým,“ řekl Polesov a kousl se do rtu.

Orlov dobře viděl jeho obličej, snědý a protáhlý, s rudým flekem na pravé tváři.

„Ech, kdybychom tohle věděli, to by byla jiná!“ řekl Ivan Ivanovič.

„To jo,“ souhlasil Polesov.

Pomohlo by jim znát příčinu – potom by mohli přístroje zkorigovat, především ty na řídicím pultu. Na Ivana Ivanoviče sice jejich údaje nejspíš působily jen jako nesmyslný galimatyáš, ovšem Polesov viděl, že lžou stejně nestydatě jako všechny ostatní. Bylo to hodně podivné a také nebezpečné: Řídicí přístroje by měl totiž před veškerými vnějšími vlivy spolehlivě chránit pancíř „testuda“, tanku s nejvyšším stupněm zabezpečení. A stejný pancíř byl zároveň tím jediným, co před vnějšími vlivy chránilo trojici lidí uvnitř. Při tom pomyslení Polesovovi na okamžik zatrnulo.

„Co je tam venku?“ zeptal se Ivan Ivanovič.

„Nic. Mlha...“

Ivan Ivanovič se zvedl, požádal Polesova, aby mu uvolnil místo, a přitiskl obličej k periskopu. Spatřil zpřelámané a pokroucené kmeny borovic, propletenec jejich černých, jakoby zuhelnatělých větví a hustý porost dvoumetrové trávy. A ještě mlhu. Šedou nehybnou mlhu, jež ve světle reflektorů visela nad mokrým světem. Několik metrů od tanku stáli kyberzvědové. Tiskli se ke stroji a připomínali houf voříšků, kteří ucítili vlka. Nechtěli jít do mlhy. Nebo přesněji řečeno – nemohli.

Ivan Ivanovič se posadil.

„Modrá mlha,“ řekl chraplavě.

„A co má být?“ zeptal se Polesov.

Ivan Ivanovič neodpověděl. Orlov se rovněž podíval periskopem. Potom si sedl a rozepnul si límec bundy. Zničehonic se mu špatně dýchalo. Napřímil se a zhluboka se nadechl. Dušnost byla tatam.

„Co budeme dělat?“ zeptal se Polesov.

„Poslyšte, přátelé,“ řekl náhle Orlov, „necítíte nic?“

„Nic...,“ odpověděl Ivan Ivanovič a dál zíral na přístroje, ale vtom se zarazil. „Jehličky!“ hlesl nepřírozně tenkým hlasem.

Až teď také Polesov zaznamenal nepříjemné píchání v konečcích prstů. Bylo to jako mikroskopické jehly, tenké jako včelí žihadla. Navíc se mu z neznámého důvodu dýchalo čím dál obtížněji. A také mu dřevěněly prsty.

„Připomíná to... horskou nemoc,“ vysoukal ze sebe namáhavě.

Ivan Ivanovič vyskočil, odstrčil Polesova a znovu přitiskl plešatící čelo k obrubě periskopu. Venku zbyla jen mlha. Kyberzvědové zmizeli. Ivan Ivanovič ztěžka polkl vzduch a svezl se do svého křesla. Buclaté tváře se mu leskly potem.

„Ten váš tank a ti vaši kybeři...!“ řekl. „Tank s nejvyšším stupněm zabezpečení...!“

„V takovém tanku,“ opáčil Polesov zvolna, „jsem loni přejel Planoucí plošinu na Merkuru.“

„A vaši kybeři!“ pokračoval Ivan Ivanovič. „Mají nahnáno, ti vaši kybeři. Ještě nikdy jsem neviděl, aby nějakí kybeři měli nahnáno. A ten váš nejvyšší stupeň zabezpečení!“

„Nechte toho, Ivane Ivanoviči,“ ozval se Orlov.

Nejvyšší stupeň zabezpečení nepomáhá, říkal si Polesov. To, že přístroje lžou, že se nám špatně dýchá a že nás píchají

jehličky, to ještě vzato kolem a kolem nic není. Ovšem jestli selže motor a poruší se kalibrace magnetických polí reaktoru, která svazují prstenec žhavého plazmatu... V tom případě se „testudo“ i s celým svým nejvyšším stupněm zabezpečení promění v obláček páry. A proto by odsud měli urychleně zmizet.

„A budeme se muset vrátit,“ pokračoval Ivan Ivanovič. „A vůbec nic nezjistíme, a všechno jen proto, že jsme se spolehli na váš tank a na vaše kybery. Radši jsme to měli risknout a zkusit se k epicentru dostat v turboletu.“

Jehličky je už píchaly i do ramen a stehén.

„Dobrá,“ řekl Polesov. „Zapněte si pásy.“

Ivan Ivanovič zmlkl. Fyzikové se širokými měkkými řemeny připásali ke křeslům.

„Připraveni?“ zeptal se Polesov.

„Připraveni...“

Polesov zapnul světla a položil dlaně na řídicí páky. Motor dutě zavrčel a celý tank se zhoupł. Pod pásy cosi odporně zakřupalo. Vepředu nebylo nic než hustá, neprůhledná mlha. Pichlavé jehličky teď přejížděly po zádech. Hnusný pocit. A navíc se nedostává vzduchu... „Testudo“ hučí a vibruje a zvedá před kamsi vzhůru. Výš, ještě výš... Náraz, táhlé kovové zařinčení. Vepředu stále mlha. A ještě výš, až k obloze! Slepý stroj šplhá do svahu nekonečně vysoké hory, na jejíž druhé straně zeje propast. A v reaktoru mezitím skučí fialové plameny a snaží se vyprostit z magnetických řetězů. Už brzy...

Polesov se odtrhl od periskopu a letmo se podíval na přístroje. Ukazují-li správně, pak „testudo“ v příští vteřině vybuchne. Ale přístroje lžou. Matou je jakési vnější vlivy, které pronikají pod trojitou kůži tanku s nejvyšším stupněm zabezpečení.

„Testudo“ zdolalo vrchol a začalo sjíždět dolů. Polesovovi zdřevěněly ruce a jehličky mu tančily kdesi kousíček od srdce.

Už za chvíli přijde další bodnutí – a konec. Už za chvíli plazma olízne stěny reaktoru – a konec. Vedle se ve svých řemenech pohupuje Orlov, bezvládný jako hadrová panenka a...

Když se Orlov probal, spatřil před sebou zářící obrazovku. Vypadala jako okno z tmavého pokoje na lesní palouk. Mlha zmizela. Obrazovka fungovala na výbornou a ukazovala mokré keře, mokrou trávu a holé kmeny stromů, rovněž mokré. Obloha vidět nebyla. Na palouk právě vyšlo obrovské zvíře, zastavilo se a upřelo pohled na „testudo“. Orlovovi chvíli trvalo, než mu došlo, že je to los. Přesněji řečeno, zvíře mělo tělo losa, ale postrádalo pyšný losí postoj: Jeho nohy byly křivé a hlava se mu skláněla k zemi pod obludnou kupou kostěných výrůstků. Losi obecně mívají velice masivní paroží, ovšem tomuto rostl na hlavě hotový strom a zvířecí krk tu mnohakilogramovou tíhu nedokázal unést.

„Co je to?“ zeptal se Ivan Ivanovič cize znějícím hlasem.

Orlov si uvědomil, že Ivan Ivanovič byl předtím také v bezvědomí.

„Los,“ řekl a zavolač: „Petře Vladimiroviči!“

„Tady jsem, pane Orlove,“ ozval se Polesov. I jeho hlas zněl cize.

„Takže jsme z toho venku?“

„Vypadá to tak... Je vůbec možné, že je tohle los?“

„Je to los z druhé strany,“ řekl Ivan Ivanovič biologovým hlasem. Byl mimořádně zdatný v napodobování hlasů jiných lidí.

„Tak jak se cítíte, přátelé?“ zeptal se Orlov.

„Báječně,“ odpověděl Ivan Ivanovič.

„Mě bolí tvář,“ řekl Polesov. „Ale přístroje jsou zase v pořádku.“

Los ponuře přišel až do těsné blízkosti tanku a teď tam stál a pohyboval nozdrami.

„Nemá oči,“ pronesl náhle Polesov s nepřírozeným klidem.

Los neměl oči. Místo nich se bělala kluzká plíseň.

„Vyplašte ho, Petře Vladimiroviči,“ zašeptal Orlov. „Prosím!“

Polesov zapnul sirénu. Los ještě chvíli stál a pohyboval nozdrami a pak se otočil a začal se šourat pryč. Za chůze křečovitě pohyboval nohama a kráčel s jakousi mučivou nejistotou, jako by místo celého kroku pokaždé dělal jen jeho polovinu. Hlavu měl přitlačenou k zemi a jeho propadlé boky se vlhce leskly.

„Chudák...,“ zamumlal Ivan Ivanovič.

Dívali se za losem, jak se vleče do lesa a nohy se mu přitom zamotávají do vysoké mokré trávy. Potom zvíře konečně zmizelo za stromy.

„Petře Vladimiroviči, vy jste prostě pašák!“ řekl Orlov náhle.

„Co prosím?“ zeptal se Polesov.

„Dostal jste nás z takové kaše...“

„To nic nebylo,“ řekl Polesov klidně.

„Ne, vážně, já si prostě nedovedu představit, jak jste to mohl zvládnout. Třeba já se tady válel v mdlobách jako malá holka.“

Polesov neodpověděl. Zapnul motor a vypustil zvědy. Kybeři vyskočili, rozhlédli se a pospíšili si kupředu. Teď už se ničeho nebáli. „Testudo“ se s hukotem rozjelo za nimi.

OBSAH

Úvodní poznámka	7
Zapomenutý experiment	9
Capart	47
Miliardu let před koncem světa	233
Doslov	396
O autorech	406